

OBSAH.

DÍL PRVNÍ

KAPITOLA I.

PŘED VPÁDEM ŠVÉDSKÝM.

Naděje v trvalý pokoj. — Hr. Černín kupuje Kost. — Meliorace a investice na zámku a panství. — Hrozící vpád Banérův. — Vojenské nepřiležitosti v kraji. — Přípravy na příchod Švédů. — První Švédové před Kostí Str. 15.

KAPITOLA II.

KOST V MOCI ŠVÉDŮ.

Otevření zámku Švédům. — Opozděná proklamace. — Kost kvartýrem hr. Banérové. — Hospodářství na zámku a panství. — Zazděné peníze. — Rytířské osoby na zámku. — Hudec Skřivánek. . . . . Str. 25.

KAPITOLA III.

DOBYTÍ KOSTI OD CÍSAŘSKÝCH.

Postup císařských. — Kapitulace Hr. Skály a Kostí. — Zasluky fraucimoru při tom. — Zloupení panství od císařských. — Osvědčení o škodách. — Skon „Banýrky“. — Úspěch domácích mušketýrů . . . . . Str. 38.

KAPITOLA IV.

PROCES S ÚŘEDNÍKY.

Sesazení a uvěznění hejtmana Hosiána a písaře Rovenského. — Hněv hraběte. — Žaloby a obrany. — Násilné jednání pánovo. — Rozhodnutí císařské. — Nářky hraběte na řádění vojska. — Peněžní nesnáze Černínovy. Str. 45.

KAPITOLA V.

DVĚ LÉTA BÍDY A STRACHU.

Těžké repartice a kontribuce. — Nebezpečí od nepřítele. — Hrdá slova o síle hradu Kostí. — Bída a útěk poddaných. — Panika po porážce císařských ve Slezsku. — Odmítnutá pomoc. — Strach po bitvě u Lipska. — Přepadení Kostí od Švédů. — Znovudobytí zámku od císařských . . . . . Str. 53.

KAPITOLA VI.

ZA VPÁDU TORSTENSONOVA.

Vychovávání císařských. — Vpád Torstensonův. — Kost v očekávání útoku — Zprávy o situaci na zámku a panství. — Kost po třetí v rukou Švédů? — Strach ze zájezdů švédských. — Útrapy od císařských. — Zámecká posádka . . . . . Str. 69.

KAPITOLA VII.

KOST V LISTECH DO CAŘIHRADU.

Nářky na roboty a vintřkvartýry. — Vzácné privilegium Kostecka. — Paní hraběnka na Kosti. — Zprávy její o úřednících a hospodářství. — Purkrabí Bůva. — Nové vpády Švédů a kritická situace císařova. — Velká úroda r. 1645 . . . . . Str. 79.

KAPITOLA VIII.

POD ŠVÉDSKOU KONTRIBUCÍ.

Ohrožení velbloudi z Cařihradu. — Švédové na Hr. Skále. — Kost kontribuuje na Skálu. — Noční útok Švédů na Kost. — Exekuce ohněm. — Vojna mezi Skalou a Kostí. — Kapitulace Skal. — Brandbrífy se všech stran. — Hospodářství nového hejtmana. — Summy pohlčené válkou . . . Str. 88.

KAPITOLA IX.

PANÍ REJNA NA KOSTI.

Paní Rejna. — Její první dojmy a první kritiky kosteckého hospodářství. — Její román a svatba na Kosti. — Bezohlednost hraběte a hněv paní Rejny. — Mezi dvěma ohni. — Prosby a hrozby poddaných. — Nespokojenost posádky kostecké . . . . . Str. 105.

KAPITOLA X.

ROK POSLEDNÍ NADĚJE.

Modlitby u sv. Víta. — Sporé zprávy o Kosti. — Poplašné listy z června. — Boj o Prahu bojem o českou budoucnost. — Kostecké roboty Švédům. — Zloupení Kostecka od Švédů. — Naroznění královny Kristiny. — Abdankování kostecké posádky . . . . . Str. 114.

KAPITOLA XI.

VSTŘÍC NOVÝM DOBÁM.

Jen tři poddaní. — Gruntovní soudy a píle paní hraběnky. — Změny v úřednictvu. — Meliorace a investice. — Osazování pustin. — Bilance války a počet osedlých. — Pusté vsi a statky. — Triumfální návrat P. Marie. Str. 121.

KAPITOLA XII.

HRABĚ HEŘMAN A JEHO CHOŤ.

Rodná půda českého povstání. — Mládí hr. Heřmana; první cesty a úspěchy. — Věrnost jeho za povstání a potomní odměny. — Obchodní a hospodářské talenty jeho. — Povaha a osobnost jeho. — Hraběnka Sylvie. — Postavení manželů v ohledu náboženském a národním. — Závět a smrt hraběte. — Druhý sňatek, závět a smrt hraběnky. . . . . Str. 131.

KAPITOLA XIII.

KDYŽ SE STAVĚL HUMPRECHT . . .

Mládí dědice Heřmanova. — Jeho ctižádostivé ideály a naděje. — Zklamání jejich. — Povaha hr. Humprechta. — Jeho láska k umění. — Stavba zámku

Humprechta. — Požár Humprechta a znovuzbudování jeho. — Svatopluk Čech na Humprechtě. — Hr. Humprecht a českonárodní vědomí. — Zbožnost doby baroku. — Císařské listy hr. Humprechtovi. — Otázka selská a mor r. 1680. — Syn a vnuk hr. Humprechta. — Prodej Kosti . . . . Str. 156.

KAPITOLA XIV.

NA KOSTI ZA STARÝCH ČASŮ.

Celkový dojem. — Plány knížete Fridlandského s Kostí. — Význam kostecké pevnosti. — Zachránění hradu před sbouráním. — Budovy v podhradí. — Velká kancelář. — Zlaté pokoje a zmar jejich. — Sirotčí sklep. — Rozsáhlá agenda klíčnice Uršuly. — Na Bílé věži. — Kaple. — Staré inventáře. — Božitélová procesí na Kosti. — Krčma pod zámek . . . . . Str. 185.

DÍL DRUHÝ

KAPITOLA I.

HRANICE PANSTVÍ.

Rustikál a dominikál. — Velikost Kostecka. — Význam panství v ústavě feudální. — Procházka po hranicích. — Vysoké Kolo. — Lažanský sedlák. — Zeměpisný útvar panství. — V lesích křižáneckých. — Díl osenický. — Grunty v cizině. — Původní a pozdější rozloha Kostecka . . . . Str. 221

KAPITOLA II.

POHYB SELSKÉ PŮDY.

Odhad kosteckého rustikálu v českých katastrech. — Berní rolla. — Staročeské korce. — Svádění gruntů. — Šlechta na selských statcích. — Nové dvory Humprecht, Kdanice, Rakov. — Náhrada poddaným za přeplacenou berní. — Katastr tereziánský. — Jak se páni zbavovali selské daně. — Katastr josefínský. — Obce katastrální. — Katastr stabilní. — Zjištění jeho rustikálu. — Srovnání jeho se staršími katastry. — Data starých katastrů o veškeré ploše českého rustikálu. . . . . Str. 238.

KAPITOLA III.

VSI A LÁNY.

Pohyb jmen a hranic vesnických. — Studie o velikosti vsí. — Korce výsevku. — Kolonisace Kostecka v XIII.—XIV. stol. — Velikost lánů. — Materiál datový a důležité výsledky jeho. — Ortův statek ve Střehomi. — Dvanáct kop záhonů. — Rozličná výměra čtyř gruntů ve Vesci ve všech katastrech. — Dnešní obec politická a rozdíly výměry její v starých katastrech. Str. 279.

KAPITOLA IV.

GRUNTY A OSEDLÍ.

Druhy usedlých. — Podsedci. — Sedláci a chalupníci. — Vzrůst Sobotky. — Přibývání osedlých po válce třicetileté. — Velikost gruntů v té době. — Přehled vývoje za dvě stě let. — Velký přírostek malých osedlých. — Vzrůst osad. — Drobení gruntů. — Vývoj populace . . . . . Str. 309.

KAPITOLA V.

SELSKÁ ÚSTAVA A SPRÁVA.

Lán. — Člověčenství. — Ústava dominia. — Dědičnost poddanství. — Obmezení původní svobody. — Vývoj jeho a důvody jeho. — Čeští sedláci nebyli nevolníky. — Právo zákupní. — Vzájemná pomoc pána a poddaných. — Dědické právo a odúmrti. — Správa poddaných. — Soudy rychetní a kompetence jejich. — Úkoly rychet v jiných směrech. — Vojenská hotovost kosteckých sedláků. — Ústava a správa Sobotky. — Hranice rychet kosteckých . . . . . Str. 326.

KAPITOLA VI.

PLATY A DÁVKY.

Druhy platů a dávek. — Nerovnoměrné rozdělení jejich. — Příčiny toho. — Výpočet břemen tkvících na vsi a lánu. — Příklad z Oseka. — Nevelikost břemen selských. — Problém, o nějž jde. — Pokles hodnoty peněz za tři sta let. — Tři sta korun a šedesát korun z lánu. — Chudnutí šlechty české po XVI. století a hospodářské důsledky jeho. — Úplné znehodnocení poddanského ouroku. — Dodatek o desátku církevním . . . . . Str. 350.

KAPITOLA VII.

ROBOTY.

Roboty gruntům a vsím ode dávna připsané. — Skrovnost a stáří jejich. — Obrat od války třicetileté. — Roboty v době Černínské. — Daleké fůry. — Výplata z robot. — Placená práce ve žních. — Odhad robot v penězích . . . . . Str. 374.

KAPITOLA VIII.

KONTRIBUCE.

Selská a panská daň pozemková z XIV. až XVII. st. — Systém berní roly. — Celý čili berní osedlý. — Počet poddaných a počet osedlých v zemi. — Kalkulace z r. 1683. — Divisoři. — Rozdíl hor a kraje. — Úpadek měst. — Vysoká osedlost kostecká. — Osedlost celé země. — České bernictví v době předtereziánské. — Vzrůst selské kontribuce za sto let. — Daň a výnos pole. — Zkáza poddaných . . . . . Str. 388.

KAPITOLA IX.

BŘEMENA SELSKÁ VŮBEC.

Břemena lánu v XVII. stol. — Břemena tří gruntů dnes a před dvěma sty lety. — Výnos statku v minulosti a přítomnosti. — Závěr . . . . Str. 414.

SEZNAM PŘÍLOH S VYSVĚTLIVKAMI . . . . . Str. 425